Nemzetgazdasági Minisztérium

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

BEMSZ-BEMAFOR-KONFORM KÖZÖS RENDEZVÉNYE
BELSŐ ELLENŐRÖK MAGYARORSZÁGI KÖZHASZNÚ SZERVEZETE – NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM
Budapest, 2025. november 5.

dr. Kokas Barbara, főosztályvezető

Nemzetgazdasági Minisztérium
Államháztartási Szabályozási Főosztály

ÁLLAMHÁZTARTÁS JOGI KERETEI

ALAPTÖRVÉNY

EURÓPAI UNIÓ JOGA

TÖRVÉNYEK

KORMÁNYRENDELETEK

VESZÉLYHELYZETI RENDELETEK

MINISZTERI RENDELETEK

ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK

BELSŐ SZABÁLYOZÓK

ÁLLAMHÁZTARTÁSI BELSŐ KONTROLLRENDSZER – JOGI KÖRNYEZET

költségvetési szervek

- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (***Áht***.) 62. §, 70.§
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (***Bkr***.)

köztulajdonban álló gazdasági társaságok

- A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szó 2009. évi CXXII. törvény (***Taktv.***) 7/J. §
- A köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről szóló 339/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet (***Gtbkr***.)

A költségvetési szervnél és köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú kötelező továbbképzéséről szóló 22/2019. (XII. 23.) PM rendelet (***PMr***.)

A BELSŐ KONTROLLRENDSZER MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZETE

Költségvetési szerv

Köztulajdonban álló gazdasági társaság

- Törvényi szint
- Korm. rendeleti szint
- Útmutatók szintje

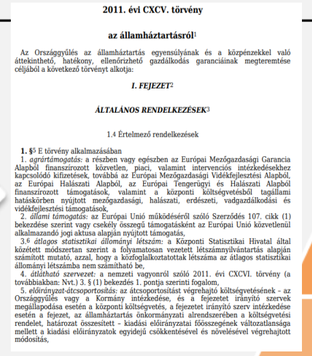

2011. évi CXCV. törvény

az államháztartásról[1]

Az Országgyűlés az államháztartás egyensúlyának és a közpénzekkel való áttekinthető, hatékony, ellenőrizhető gazdálkodás garanciáinak megteremtése céljából a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET[2]

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK[3]

1.4 Értelmező rendelkezések

1. §[5] E törvény alkalmazásában

1. *agrártámogatás*: a részben vagy egészben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott közvetlen, piaci, valamint intervenciós intézkedésekhez kapcsolódó kifizetések, továbbá az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, az Európai Halászati Alapból, az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból finanszírozott támogatások, valamint a központi költségvetésből tagállami hatáskörben nyújtott mezőgazdasági, halászati, erdészeti, vadgazdálkodási és vidékfejlesztési támogatások,
2. *állami támogatás*: az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerint vagy csekély összegű támogatásként az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa alapján nyújtott támogatás,
3. *6 átlagos statisztikai állományi létszám*: a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett módszertan szerint a folyamatosan vezetett létszámnyilvántartás alapján számított mutató, azzal, hogy a közfoglalkoztatottak létszáma az átlagos statisztikai állományi létszámba nem számítható be,
4. *átruházó szervezet*: a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) 3. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti fogalom,
5. *előirányzat-átcsoportosítás*: az átcsoportosítást végrehajtó költségvetésének - az Országgyűlés vagy a Kormány intézkedése, és a fejezetet irányító szervek megállapodása esetén a központi költségvetés, a fejezetet irányító szerv intézkedése esetén a fejezet, az államháztartás önkormányzati alrendszerében a költségvetési rendelet, határozat összesített - kiadási előirányzatai főösszegének változatlansága mellett a kiadási előirányzatok egyidejű csökkentésével és növelésével végrehajtott módosítás,

Áht.

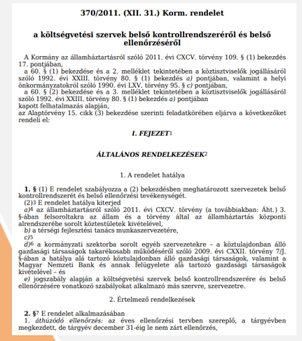

370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet

a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről

A Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (1) bekezdés 17. pontjában,
a 60. § (1) bekezdése és a 2. melléklet tekintetében a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 80. § (1) bekezdés *a)* pontjában, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 95. § *c)* pontjában,
a 60. § (2) bekezdése és a 3. melléklet tekintetében a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 80. § (1) bekezdés *a)* pontjában
kapott felhatalmazás alapján,
az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdése szerinti feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. FEJEZET[1]

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK[2]

1. A rendelet hatálya

1. § (1) E rendelet szabályozza a (2) bekezdésben meghatározott szervezetek belső kontrollrendszerét és belső ellenőrzési tevékenységét.
(2)[3] E rendelet hatálya kiterjed
a)[4] az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 3. §-ában felsoroltakra az állam és a törvény által az államháztartás központi alrendszerébe sorolt köztestületek kivételével,
b) a térségi fejlesztési tanács munkaszervezetére,
c)[5]
d)[6] a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetekre - a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 7/J. §-ában a hatálya alá tartozó köztulajdonban álló gazdasági társaságok, valamint a Magyar Nemzeti Bank és annak felügyelete alá tartozó gazdasági társaságok kivételével - és
e) jogszabály alapján a költségvetési szervek belső kontrollrendszerére és belső ellenőrzésére vonatkozó szabályokat alkalmazó más szervre, szervezetre.

2. Értelmező rendelkezések

2. §[7] E rendelet alkalmazásában

1. *átfogó ellenőrzés*: az éves ellenőrzési tervben szereplő, a tárgyévben megkezdett, de tárgyév december 31-éig le nem zárt ellenőrzés,

Ávr.

Bkr.

Államháztartási belső kontroll standardok és gyakorlati útmutató

Belső ellenőrzési kézikönyv

Belső ellenőrzési standardok

Taktv.

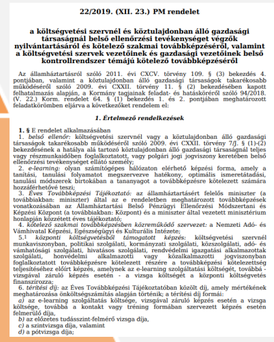

22/2019. (XII. 23.) PM rendelet

a költségvetési szervnél és köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú kötelező továbbképzéséről

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (3) bekezdés 4. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 64. § (1) bekezdés 1. és 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

1. *belső ellenőr*: költségvetési szervnél vagy a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 7/J. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső vagy részmunkaidőben foglalkoztatott, vagy polgári jogi jogviszony keretében belső ellenőrzési tevékenységet ellátó személy;
2. *e-learning*: olyan számítógépes hálózaton elérhető képzési forma, amely a tanítási, tanulási folyamatot megszervezve hatékony, optimális ismeretátadási, tanulási módszerek birtokában a tananyagot a továbbképzésre kötelezett számára hozzáférhetővé teszi;
3. *Éves Továbbképzési Tájékoztató*: az államháztartásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által az e rendeletben meghatározott továbbképzések vonatkozásában a Pénzügyminisztérium Belső Pénzügyi Ellenőrzési Módszertani és Koordinációs Központ (a továbbiakban: Központ) és a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzétett éves tájékoztató;
4. *költségvetési szakmai tovább képzésben közreműködő szervezet*: a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete;
5. *1. központi költségvetésből támogatott képzés*: költségvetési szervnél munkaviszonyban, politikai szolgálati, kormányzati szolgálati, közszolgálati, adó- és vámhatósági szolgálati, hivatásos szolgálati, rendvédelmi igazgatási alkalmazottak szolgálati, honvédelmi alkalmazotti vagy közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott továbbképzésre kötelezett részére a továbbképzésre kötelezettség teljesítéséhez előírt képzés, amelynek az e-learning szolgáltatási költségét, továbbá a vizsga költségét, valamint záró képzés esetén - a vizsga költségét a központi költségvetés finanszírozza;
6. *térítési díj*: az Éves Továbbképzési Tájékoztatóban közölt díj, amely mértékének meghatározása önköltségszámítás alapján történik, a térítési díj formái:
a) az e-learning szolgáltatás költsége, vizsgával záruló képzés esetén a vizsga költsége, továbbá a kontakt vagy tréning formában szervezett képzés esetén felmerülő díja,
b) az előzetes tudásszint-felmérő vizsga díja,
c) a szintvizsga díja, valamint
d) a pótvizsga díja;

Irányelv

Kézikönyv

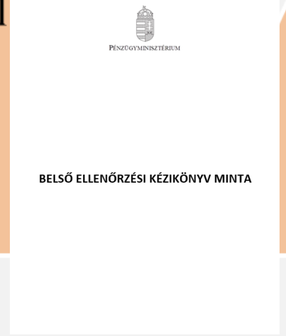

PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM

BELSŐ ELLENŐRZÉSI KÉZIKÖNYV MINTA

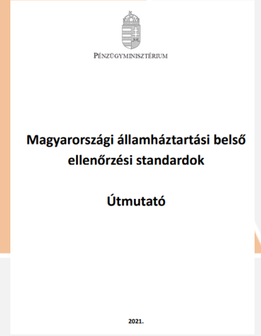

PÉNZÜGYMINISZTÉRIUM

Magyarországi államháztartási belső ellenőrzési standardok

Útmutató

2021.

BELSŐ ELLENŐRZÉS, BELSŐ ELLENŐRÖK, ÉS A HATÓSÁGI NYILVÁNTARTÁS

Belső ellenőr

- Közvetlenül a KSZ vezető alá van rendelve, objektív, tárgyilagos
- Utólagos ellenőrzést folytat
- Bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenységet folytat, melynek keretében:
  jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelés, tervezés, gazdálkodás, közfeladatok ellátásának vizsgálata
- Szabályszerűségi ellenőrzés; pénzügyi ellenőrzés; rendszerellenőrzés; teljesítmény-ellenőrzés; informatikai ellenőrzés
- Módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát
- Célja, hogy az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje
- Szabályozott szakma: az végezheti e tevékenységet, aki a jogszabályi elvárásoknak megfelel és a nyilvántartásba vétele megtörténik. Jogi, gazdasági, közgazdasági, igazgatási, közigazgatási, Egyéb felsőfokúra épülő pl. pénzügyi, számviteli, államháztartási stb.

Belső ellenőr nem vonható be a szervezet mindennapi, operatív feladataiba (Bkr. 19.§), nem láthatja el a szervezet egyéb feladatainak koordinálását, a KSZ vezetőn kívül más munkatárs nem delegálhat rá feladatot vagy felelősségi kört

Összeférhetetlenségi szabályok (Bkr. 20.§)

- Személyes érintettség
- 1 éves időtartam szabály: korábban az ellenőrzött szerv, szervezeti egység tevékenységében részt vett, ellenőrzött szakterülettel vagy szervezettel közös, illetve kapcsolódó program vagy feladat végrehajtásában közreműködött, vagy vezetőjének munkáltatói jogköre alá tartozott.

Belső ellenőr jogosultsága is ellenőrizhető. Amennyiben valaki úgy lát el belső ellenőrzést, hogy arra nem jogosult, úgy az ellenőrzései és megállapításai érvénytelenek → a KSZ vezető nem tett eleget a monitoring rendszer kialakításának

Hatósági Nyilvántartás = Szakmai adatbázis → Belső Ellenőrök Névjegyzéke = Szaknévsor

A BELSŐ ELLENŐRZÉSI JOGOSULTSÁG

Belső ellenőrzési tevékenység végezésének alapvető feltételei:

- cselekvőképesség,
- büntetlen előélet,
- nem áll fenn belső ellenőrzés körébe tartozó tevékenység vonatkozásában a foglalkozástól való eltiltás,
- a jogszabályban előírt végzettséggel és gyakorlattal való rendelkezés (taxatív felsorolás).

Belső ellenőrzési jogosultság megszerzése:

- Bejelentés tétel az államháztartásért felelős miniszter számára
- A bejelentés alapján a szolgáltatás felügyeletét ellátó hatóság által kezelt nyilvántartásba történő bekerülés

A bejelentés:

- Jogszabály által előírt adattartalommal
- Jogszabály által előírt, a szakmai megfelelőséget alátámasztó dokumentumok benyújtásával
- Igazgatási szolgáltatási díj megfizetésével

Nyilvántartásba vétel

- Hatósági eljárás keretében
- Bejelentés megvizsgálása alapján
- Igazolás kiállítása a nyilvántartásba vételről

A nyilvántartásba bejegyzett aktív státusszal rendelkező belső ellenőrök listája, azaz a Belső Ellenőrök Névjegyzéke ingyenesen és korlátozásmentesen mindenki számára elérhető a Pénzügyminisztérium hivatalos honlapján.

A BELSŐ ELLENŐRZÉSI JOGOSULTSÁG MEGSZŰNÉSE, MEGSZÜNTETÉSE

• Ügyfél bejelentésére

- Bejelentés benyújtása
- Igazgatási szolgáltatási díj megfizetése

A nyilvántartásban TÖRÖLT státusz

Tevékenység folytatásától történő, határozott idejű eltiltás

Adatőrzés: 10 év

• Hatósági úton (hivatalból)

- Továbbképzési kötelezettség nem teljesítése
- jogszabályi előírások megsértése
- A bejelentés ideiglenes időre szól

BELSŐ ELLENŐRZÉS KITERJEDÉSE ÖNKORMÁNYZAT ESETÉN

Mötv. 119. § (4) és (6) bek.

- A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről.
- A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.
- A helyi önkormányzat és költségvetési szervei belső ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat jogszabály tartalmazza.

Áht. 70. § (1) bek.

Az irányító szerv belső ellenőrzést végezhet

a) az irányítása alá tartozó bármely költségvetési szervnél,

b) a saját vagy az irányítása, felügyelete alá tartozó költségvetési szerv használatába, vagyonkezelésébe adott nemzeti vagyonnal való gazdálkodás tekintetében,

c) az irányító szerv által nyújtott költségvetési támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezetteknél és a lebonyolító szerveknél, és

d) az irányítása alá tartozó bármely, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 1. § a) pontjában meghatározott köztulajdonban álló gazdasági társaságnál.

Bkr. 15. (9)-(12) bek.

A helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat, az önkormányzatok társulása, és az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek belső ellenőrzési feladatait elláthatja:

a) az irányító szerv által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr;

b) a társulás által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr.

+

a képviselő-testület, illetve a társulási tanács döntése alapján elláthatja központilag egy, kijelölt költségvetési szerv belső ellenőrzési szervezeti egysége is.

A gazdasági szervezettel nem rendelkező önkormányzati költségvetési szerv belső ellenőrzését a gazdasági szervezetének feladatait ellátó költségvetési szerv, vagy az irányító szerv által kijelölt szerv látja el.

A VEZETŐI NYILATKOZAT JOGSZABÁLYI HÁTTERE

Áht:

- **61. § (1) Az államháztartási kontrollok célja az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás, a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítésének biztosítása.**
- **62. § Az államháztartásért felelős miniszter ellátja – az Állami Számvevőszék véleményének kikérésével – az államháztartás belső kontrollrendszerének – amely magában foglalja az államháztartási belső pénzügyi ellenőrzést – a nemzetközi standardokkal összhangban lévő fejlesztésével, szabályozásával, koordinációjával és harmonizációjával kapcsolatos feladatokat, megalkotja az ezekhez kapcsolódó jogszabályokat, módszertani útmutatókat, valamint ellátja a szakmai egyeztető fórumok működtetésével és kötelező továbbképzések szervezésével kapcsolatos feladatokat.**

Bkr:

- **11. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles az 1. melléklet szerinti nyilatkozatban értékelni a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségét.**
- **(2) A költségvetési szerv vezetője a nyilatkozatot az éves költségvetési beszámolóval együtt küldi meg az irányító szervnek. A fejezetet irányító szerv vezetője a tárgyévet követő év április 30-áig megküldi az államháztartásért felelős miniszternek az általa vezetett költségvetési szervre vonatkozó nyilatkozatot és az irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervekre vonatkozó nyilatkozatok másolatát.**
- **(2a) A helyi önkormányzati költségvetési szerv vezetője a nyilatkozatot az éves költségvetési beszámolóval együtt küldi meg az irányító szerv vezetőjének. A vezetői nyilatkozatot a polgármester a zárszámadási rendelet tervezetével együtt terjeszti a képviselő-testület elé.**

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÉRTÉKELÉSE

Általános nyilatkozat:

- **- a belső kontrollrendszer kialakításáról, valamint szabályszerű, eredményes, gazdaságos és hatékony működéséről,**
- **- a költségvetési szerv vagyonkezelésébe, használatába adott vagyon rendeltetésszerű használatáról, az alapító okiratban megjelölt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátásáról,**
- **- a rendelkezésre álló előirányzatok célnak megfelelő felhasználásáról,**
- **- a költségvetési szerv tevékenységében a hatékonyság, eredményesség és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítéséről,**
- **- a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséről, azok teljességéről és hitelességéről,**
- **- a gazdálkodási lehetőségek és a kötelezettségek összhangjáról, az intézményi számviteli rendről,**
- **a benyújtott beszámolók a jogszabályi előírások szerint a valóságnak megfelelően, átláthatóan, teljes körűen és pontosan tükrözik a szóban forgó pénzügyi évre vonatkozó kiadásokat és bevételeket.**

Összefoglaló a belső kontrollrendszer 5 elemének „helyzetéről”:

- Kontroll környezet
- Integrált kockázatkezelési rendszer
- Kontrolltevékenységek
- Információs és kommunikációs rendszer
- Nyomon követési rendszer (Monitoring)

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – MEGÁLLAPÍTÁSOK 1.

Pl. rossz gyakorlatra/elégtelen megfogalmazás	***Pl. jó gyakorlatra/helyes megfogalmazás***
Szabályozott, működik, biztosított.	*<u>Belső szabályzatok</u>: „a …. rendelkezik… szabályzattal", „a dolgozók a vonatkozó szabályzatokat ismerik, elérhetőek számukra, azokat munkavégzésük során alkalmazzák"* *<u>Feladat és felelősségi körök</u>: „a szervezeti egységek funkcióit a… tartalmazza", „az alá-, fölérendeltségi viszonyok, felelősségek, hatáskörök, helyettesítési rend… rögzítve van"* *<u>Folyamatok meghatározása és dokumentálása</u>: „kialakításra/áttekintésre került valamennyi folyamat, ellenőrzési nyomvonal"*
Kialakításra került, törekedtem/gondoskodtam a kialakítására.	*„Az integrált kockázatkezelési rendszer kialakítása megtörtént/folyamatos".* *„A szervezet rendelkezik kockázatkezelési szabályzattal"* *„A kockázatkezelés koordinálására felelőst jelöltek ki, létrehozták a kockázatkezelési bizottságot, munkacsoportot"*
Igen ☹	*„Minden tevékenységre nézve a megfelelő (megelőző, feltáró, helyrehozó) kontrollok részletes szabályait a belső szabályzatok tartalmazzák."* *„A kontrolltevékenységek hozzárendelése a kontrollpontokhoz az ellenőrzési nyomvonalakban megtörtént."*
A szabályzatok tartalmazzák.	*„A belső információáramlást az alábbi kommunikációs csatornák biztosítják:……"* *„A külső kommunikáció az alábbi módon valósul meg:…."* *„A vezetői beszámoltatás ….. útján/módon történik."*
Megfelelő, kiváló, jó.	*„A vezetés által kitűzött célok nyomon követésére az alábbi rendszer került kialakításra: ……., a beszámoltatás……jelentés formájában, ….. mérőszámok/mutatók alkalmazásával, …… külső független értékelő igénybevételével történt meg."*

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – MEGÁLLAPÍTÁSOK 2.

Általános szakmai véleményünk a belső kontrollrendszer öt eleméről történő nyilatkozással kapcsolatban:

- A *kontrollkörnyezet* értékelése esetenként kizárólag a kötelező szabályzatok meglétére, aktualizálására terjed ki.

- Az *integrált kockázatkezelés* még mindig a leggyengébb elem, a legtöbb kihívást magába rejtő feladat, többször keveredik a belső ellenőrzési funkció által előírt kockázatelemzési tevékenységgel

- A *kontrolltevékenységek* értékelésénél alapvető hiba, hogy szabálytalanul itt említik a belső ellenőrzést, mint „kontroltevékenységet”, holott ezen funkció a nyomon követési rendszer része.

- Az *információs és kommunikációs rendszer*, valamint a *nyomon követési rendszer* általában megfelelően dokumentált és értékelt.

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – KÉPZÉSI KÖTELEZETTSÉG IGAZOLÁSA

Költségvetési szerv vezetője	Költségvetési szerv gazdasági vezetője:
„Nyilatkozom, hogy részt vettem…”	„Nyilatkozom, hogy részt vett…”
„Nyilatkozom, hogy az általam írásban kijelölt személy vett részt…”	„Nyilatkozom, hogy nem volt képzésre kötelezett…”
„Nyilatkozom, hogy nem voltam képzésre kötelezett…”	„Nyilatkozom, hogy gazdasági szervezettel nem rendelkezik.”
„Nyilatkozom, hogy – képzésre kötelezettként – nem vettem részt…”	„Nyilatkozom, hogy – képzésre kötelezettként – nem vett részt…”

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – MEGÁLLAPÍTÁSOK 3.

A Bkr. 2024. december 31-i módosítását követően megváltozott az 1. melléklet szerinti vezetői nyilatkozat tartalma a költségvetési szerv vezető és a gazdasági vezető képzési kötelezettségének dokumentálására vonatkozóan.
A nyilatkozatok közel 7%-a nem a hatályos Bkr. szerinti formában került kitöltésre.
Az alábbi hibák fordultak elő:

- **a korábbi, hatálytalan dokumentum alkalmazása,**
- **a képzés elmulasztása egyéb feladatokra, illetve „betelt létszámra" való hivatkozással,**
- **hiányzik a képzésről való nyilatkozás mind a költségvetési szerv vezető, mind a gazdasági vezető részéről,**
- **hiányzik a költségvetési szerv vezető által kijelölt neve és beosztása,**
- **hiányzik a gazdasági vezető neve és beosztása,**
- **2024. év helyett más évről nyilatkozott (korábbi nyilatkozat „felülírása"?),**
- **a gazdasági vezető esetén párhuzamosan történt nyilatkozat a képzés elvégzéséről is, valamint arról is, hogy a költségvetési szerv nem rendelkezik gazdasági szervezettel (a kettő egyszerre nem teljesülhet),**
- **a Bkr. 12. § tiltása ellenére a gazdasági vezető, illetve a belső ellenőr teljesítette a képzést a költségvetési szerv vezetője helyett,**
- **helytelen indoklás a helyettesítésre vonatkozóan (Bkr-re hivatkozik az integritás tanácsadó kapcsán, azonban az integritás tanácsadónak nincs képzési kötelezettsége).**

A VEZETŐI NYILATKOZAT TARTALMA – MEGÁLLAPÍTÁSOK 4.

A nyilatkozatok közel 70%-ánál tapasztalható, hogy azoknál a nem releváns részek helytelenül törlésre kerültek. Tekintettel arra, hogy a nyilatkozat a Bkr. mellékleteként a jogszabály része, így annak tartalma nem módosítható és nem törölhető. További észrevétel, hogy költségvetési szerv vezetők és gazdasági vezetők 5-5%-a egyáltalán nem nyilatkozott a képzéséről, továbbá a költségvetési szerv vezetők 6%-a, a gazdasági vezetők 3%-a - képzésre kötelezettként - elmulasztotta a képzést.

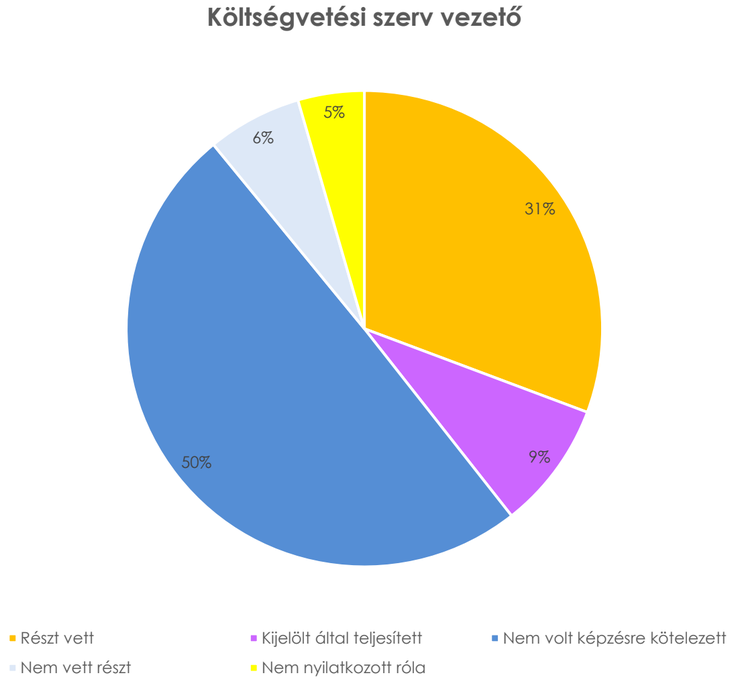

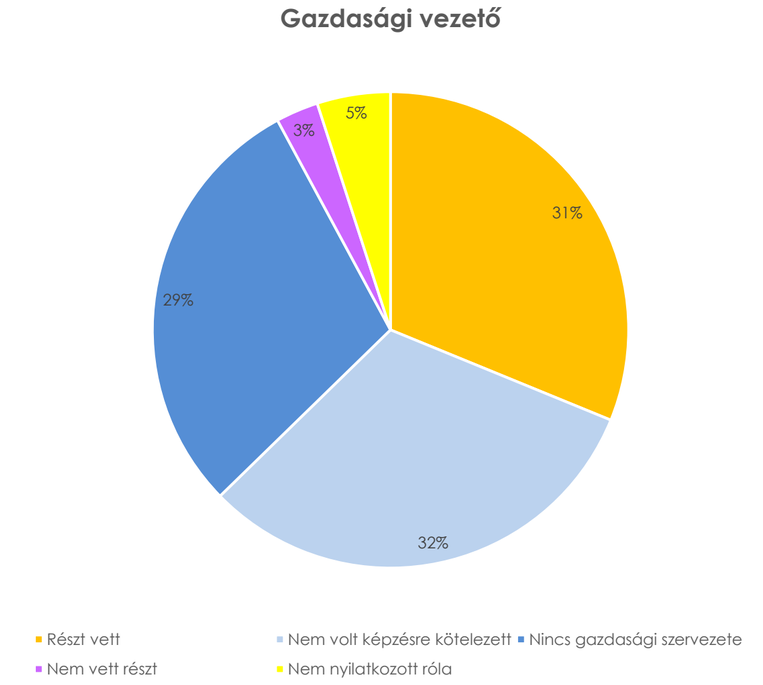

ÖNKORMÁNYZATI BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÉRTÉKELÉSE

Az önkormányzati alrendszer ellenőrzött szervezeteinél a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése során az alábbi hiányosságokat tapasztalták:

országosan a vizsgált szempontok szerinti típushibák aránya az összes típushiba arányában 66,55 %, tehát az előforduló típushibák több, mint a felét teszi ki;

- **számlarenddel nem rendelkezett, nem tartalmazta a vizsgált szervezetre vonatkozó sajátosságokat, vagy tartalma nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak;**
- **számviteli politika nem készült, vagy tartalma nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, illetve nem tartalmazta a vizsgált szervezetre vonatkozó sajátosságokat;**
- **eszközök és a források értékelési szabályzata nem készült, vagy tartalma nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak,**
- **eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata nem készült, vagy tartalma nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak,**
- **önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat nem készült, vagy tartalma nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak,**
- **belső ellenőrzés hiánya, éves ellenőrzési terv hiánya,**
- **ellenőrzési nyomvonal hiánya vagy tartalma nem felel meg a jogszabályi előírásnak,**
- **gazdálkodási jogkörök nem jogszabálynak megfelelő gyakorlása,**
- **közzétételi kötelezettség nem megfelelő teljesítése.**

TOVÁBBI ROSSZ GYAKORLATOK, HIBÁK, PROBLÉMÁK

„Állatorvosi ló”
A költségvetési szerv vezetője egyben a belső ellenőrzési vezető is. [Bkr. 2. § 15. c); Bkr. 15. § (2)]
A vezetői nyilatkozatot a polgármester írja alá. [Bkr. 11. § (1)]
A belső kontrollrendszer kialakításáért, működtetésért a polgármester és a jegyző együttesen felelnek. [Bkr. 3. §]
A gazdálkodásért felelős kolléga belső ellenőri tevékenység megkezdéséhez kér engedélyt, azaz regisztrált belső ellenőr lesz, és egy évben belül meg is kezdi a belső ellenőrzés végzését ugyannál a költségvetési szervnél. [Bkr. 20. §]
Soron kívüli ellenőrzés lefolytatásának elrendelése jóváhagyott éves ellenőrzési terv nélkül. [Bkr. 31. § (4) j) pont]

SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSI RENDSZER ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Képzési időszak: január 15 – december 15.

Képzésre jelentkezés határideje:

I. félév: február 28. II: félév: augusztus 15.

1. FELÉPÍTÉSE

Folyamatos 2 évente

II. szint

Téma specifikus (gazdálkodás, számvitel, közbeszerzés, IT, rendszerellenőrzés, teljesítmény-ellenőrzés, uniós ellenőrzés)

- **ÁBPE II. hatósági képzés**
- **Probono képzés**

I. Szint alapképzés

Complex áttekintés, melynek keretében általános képet ad:

- a magyar államháztartás rendszere, gazdálkodása,
- államháztartási kontrollrendszer, ellenőrzési típusok, belső kontrollrendszer, belső ellenőrzési rendszer,
- nemzetközi, hazai standardok

- **ÁBPE I. hatósági képzés**

2. FORMÁI

Kontakt képzés prezentációval kísért előadáson való helyszíni részvétel

E-learning elektronikus tananyaghoz való hozzáférés önellenőrző teszttel

Tréning prezentációval kísért előadás, esettanulmány közös feldolgozásával

3. PLATFORM

Nemzeti Közszolgálati Egyetem

- Éves Továbbképzési Tájékoztatóban meghirdetett képzések (jelenleg 31 téma)

ILIAS elektronikus távoktatási keretrendszer (ÁBPE MKK)

- Minden képzési forma esetén 30 nap időtartamra biztosítjuk az elektronikus tananyag feldolgozásának lehetőségét

ÖSSZEFOGLALÓ

Belső ellenőr

ÁBPE-továbbképzés I.

- alapképzés
- képzési kötelezettség: bejelentés évében, legkésőbb a bejelentés évét követő évben
- vizsgával zárul
- e-learning/ kontakt képzés
- Könnyítési lehetőség: kimentési kérelem

ÁBPE-továbbképzés II.

- témaspecifikus (13 témakör)
- elektronikus önellenőrző teszt (60%-os eredmény elérése)
- képzési kötelezettség: 2évente
- e-learning/kontakt képzés/tréning
- Könnyítési lehetőség: kimentési kérelem, Probonó
- **Probonó teljesítés** esetén a Tanúsítványt közvetlenül **meg kell küldeni** az államháztartásért felelős miniszternek

Jogi szabályozók:
Áht.; PMr.; ÉTT

költségvetési szerv vezetője
költségvetési szerv gazdasági vezetője

„ÁBPE-továbbképzés I.

- alapképzés
- képzési kötelezettség: **speciális szabály**
- vizsga nincs (részvétel vagy önellenőrző teszt 60%-os eredménye igazolja a teljesítést)
- e-learning/ kontakt képzés
- Könnyítési lehetőség: kijelölés (delegálás)

„ÁBPE-továbbképzés II.

- témaspecifikus (11 témakör)
- elektronikus önellenőrző teszt (60%-os eredmény elérése)
- képzési kötelezettség: 2 évente
- e-learning/kontakt képzés/tréning
- Könnyítési lehetőség kijelölés (delegálás), Probonó
- **Probonó teljesítés** esetén **nem kell** a Tanúsítványt **megküldeni** az államháztartásért felelős miniszternek

Jogi szabályozók:
Bkr.; PMr.; ÉTT

Amennyiben a kinevezés I. félévben történik → ÁBPE I. képzésre a kinevezés évében kötelezett.

Amennyiben a kinevezés a II. félévben történik (06.30. után) → ÁBPE I. képzésre a kinevezést követő évben kötelezett.

- **Csak vezető beosztású**
- **Integritás tanácsadó**
- **Belső kontrollfelelős**
- **Nyomtatvány az ÉTT-ben**

Vezetőknél a képzés teljesítésének igazolása a Vezetői nyilatkozatban (Bkr. 1. melléklet)

+1 speciális szabály
Ha valaki belső ellenőri jogosultsággal rendelkezik és kinevezik vezetőnek → belső ellenőrökre vonatkozó képzéssel teljesíti mindkettő szerephez kötelező képzést

A KÉPZÉS NEM TELJESÍTÉS JOGKÖVETKEZMÉNYE – HIVATALBÓL TÖRLÉS

A továbbképzési életút megtartása a belső ellenőrzési tevékenység jogosultságának és egyben a Belső Ellenőrök Nyilvántartásába történő aktív státusznak fenntartási feltétele.

A hivatalból törlés előtt a képzést mulasztónak lehetősége van szintvizsgán részt venni, ahol 80%-os eredmény elérése esetén sikeres vizsgát tesz.

Hatósági ellenőrzése - felszólító levél a képzés elmulasztása okán a szintvizsga letételére.

Szintvizsga teljesítésének ideje:
- **hatósági értesítést követő 6 hónapon belül**
- **Jogvesztő határidő**

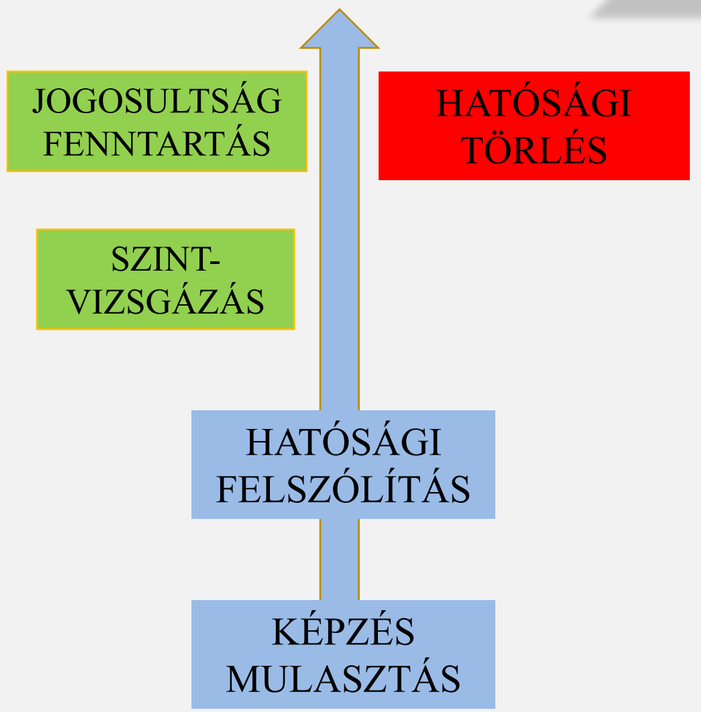

BELSŐ ELLENŐRI JOGOSULTSÁG ÉS A KÉPZÉSI ÉLETÚT FONTOSSÁGA

Költségvetési szerv vezető felelős

belső kontrollrendszer kialakításáért és működtetéséért → belső ellenőrzés (egység) létrehozásáért → megfelelő szakemberek (BELSŐ ELLENŐRÖK) alkalmazásáért + belső ellenőrzési vezető kiválasztásáért

Jogosultság

Belső ellenőr

- ❖ szerepel a Belső Ellenőrök Hatósági Nyilvántartásában

- rendelkezik a PMr. által előírt szakmai végzettséggel és szakmai gyakorlattal

- nyilvántartásba vételt követően teljesíti a PMr. által előírt kötelező továbbképzéseket

ÁBPE I. képzés → ÁBPE II. képzés

Belső ellenőrzési vezető

- ❖ fennáll a Bkr. 15. § (3)-(3a) bekezdésben előírt követelmény

- rendelkezik a Bkr. által előírt szakmai gyakorlattal

www.allamhaztartas.kormany.hu

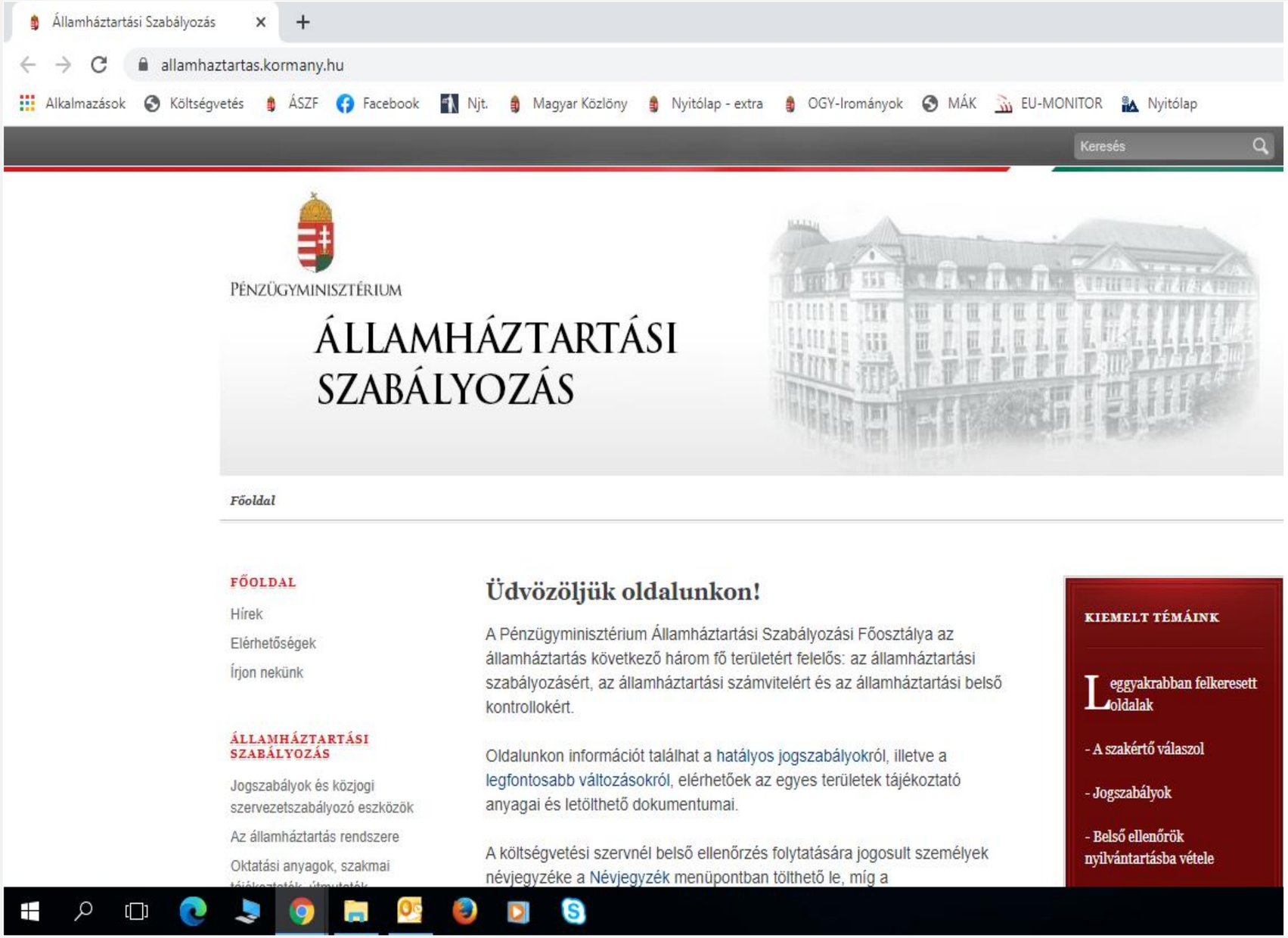

ÁLLAMHÁZTARTÁSI SZABÁLYOZÁS

Jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök

Az államháztartás rendszere

Oktatási anyagok, szakmai tájékoztatók, útmutatók

Gyakran ismételt kérdések

ÁLLAMHÁZTARTÁSI SZÁMVITEL

Szakmai tájékoztatók, útmutatók

Oktatási anyagok

Adatszolgáltatások nyomtatványai, kitöltési útmutatói

Kérdések és válaszok

ÁLLAMHÁZTARTÁSI KONTROLLOK

ÁBPE Módszertani és Képzési Központ

Belső Ellenőrzés

Belső Kontrollok

Gyakran ismételt kérdések

Nemzetközi kitekintés

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!